

OŚWIADCZENIA ŻYWIENIOWE

Coraz częściej producenci, chcąc wyróżnić swe produkty na tle konkurencji decydują się na udoskonalanie ich pod względem odżywczym, tak by stały się jak najbardziej atrakcyjne dla potencjalnych konsumentów. Na etykietach środków spożywczych niejednokrotnie można znaleźć różnego rodzaju odwołania do ich szczególnych właściwości żywieniowych (typu „zawiera witaminę C”, „nie zawiera cukru” czy „wysoka zawartość białka”). Są to tzw. oświadczenia żywieniowe. Ich stosowanie często wzbudza wiele wątpliwości. Warto zatem dowiedzieć się, czy zawartość słodzików w produkcie wyklucza możliwość użycia oświadczenia „bez dodatku cukrów”? Czy grafika „przekreślonych kostek cukru” może zostać uznana za oświadczenie? W jaki sposób prawidłowo zmieniać brzmienie ustanowionych w przepisach oświadczeń żywieniowych?

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1924/2006 „oświadczenie” oznacza każdy komunikat lub przedstawienie, które zgodnie z przepisami wspólnotowymi lub krajowymi, nie są obowiązkowe, łącznie z przedstawieniem obrazowym, graficznym lub symbolicznym w jakiegokolwiek formie, które stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że żywność ma szczególne właściwości. Warto podkreślić, że oświadczenia nie ograniczają się wyłącznie do komunikatów słownych (czyli zdań, haseł czy sloganów reklamowych), oświadczeniami mogą być również obrazki, grafiki czy ikonografiki wykorzystywane na etykiecie (jak grafika „przekreślonych kostek cukru”, która może być utożsamiana z oświadczeniem “Nie zawiera cukru”).

Z kolei oświadczenie żywieniowe oznacza każde oświadczenie, które stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że dana żywność ma szczególne właściwości odżywcze ze względu na:

- a) energię (wartość kaloryczną), której
 - (i) dostarcza,
 - (ii) dostarcza w zmniejszonej lub zwiększonej ilości, lub
 - (iii) nie dostarcza, lub

- b) substancje odżywcze lub inne substancje,
 - (i) które zawiera,
 - (ii) które zawiera w zmniejszonej lub zwiększonej ilości, lub
 - (iii) których nie zawiera;

Co istotne, według art. 8 rozporządzenia 1924/2006 oświadczenia żywieniowe możemy stosować jedynie, w przypadku, gdy są one wymienione w załączniku rozporządzenia i są zgodne z wymogami wskazanymi w owym rozporządzeniu.

Aby móc zastosować oświadczenie żywieniowe należy przede wszystkim spełnić:

- warunki ogólne z art. 3, 5, 6 i 7 rozporządzenia nr 1924/2006 oraz
- warunki szczegółowe określone dla konkretnego oświadczenia, znajdujące się w załączniku do rozporządzenia nr 1924/2006;
- warunki ogólne dotyczące znakowania żywności (art. 7 rozporządzenia nr 1169/2011, art. 36 rozporządzenia nr 1169/2011).

KONDRAĆ

I PARTNERZY

PODCAST

PRAWO
ŻYWNOŚCIOWE

OŚWIADCZENIA ŻYWIENIOWE

Przepisy nakładają zatem na podmioty stosujące oświadczenia ściśle określone wymagania. Oświadczenia żywieniowe nie mogą być m.in. wprowadzające w błąd, niejednoznaczne lub nieprawdziwe. Nie mogą budzić wątpliwości co do bezpieczeństwa lub adekwatności odżywczej innej żywności, czy też zachęcać do nadmiernego spożycia danej żywności lub stanowić przyzwolenia dla niego. Ponadto oświadczenie żywieniowe nie może stwierdzać lub sugerować, że zbilansowana dieta nie może sama w sobie zapewnić odpowiednich ilości składników odżywczych. Zabronionym działaniem jest również straszenie konsumenta poprzez stosowanie tekstów, grafik, symboli wzbudzających lęk.

Na etykietach środków spożywczych mogą być stosowane wyłącznie te oświadczenia, które zostały wymienione w załączniku do rozporządzenia nr 1924/2006. Ale czy to oznacza, że zupełnie nie możemy zmieniać ich brzmienia. Prawodawca na szczęście dopuszcza w tym zakresie pewną elastyczność. I przykładowo oświadczenie „Źródło witaminy D” można zastąpić określeniem - „z dodatkiem witaminy D”, czy też „wzbogacony w witaminę D”. Pamiętajmy jednak, brzmienie oświadczeń może być zmodyfikowane wyłącznie na tyle by nadal miało ono taki sam sens dla konsumenta, jak to określone w przepisach.

Czasami pewną wątpliwość u konsumentów wzbudza zamieszczenie na etykiecie oświadczenia „bez dodatku cukru” i zaraz po nim treści: Zawiera substancje słodzące. Warto zaznaczyć, że podejście do tego typu rozwiązania było dyskutowane na poziomie unijnym i nie każde państwo członkowskie uznaje jego prawidłowość.

Jednak, jeśli chodzi o Polskę, to zgodnie z wytycznymi Polskiej Federacji Producentów Żywności z 2017 r., obecność substancji słodzących w produkcie aktualnie nie stoi w sprzeczności z możliwością deklaracji oświadczenia „Bez dodatku cukrów” - przy założeniu, że produkt jednocześnie nie zawiera dodanych cukrów prostych, dwucukrów ani żadnych innych środków spożywczych zastosowanych ze względu na ich właściwości słodzące (takich jak np. miód pszczeleli). Stanowisko to zostało również zatwierdzone przez GIS.

Przy czym podejście to nie będzie miało zastosowania w przypadku nektarów owocowych. Co wynika bezpośrednio z przepisów rozporządzenia MRiRW w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (§ 13 ust. 9 rozporządzenia MRiRW).

Jeśli chcielibyście Państwo uzyskać więcej informacji na temat stosowania oświadczeń żywieniowych, to zapraszamy do kontaktu z Kancelarią KONDRAĆ i Partnerzy za pośrednictwem adresu mailowego: prawozywnosciowe@kondrat.pl. Z chęcią odpowiemy na wszelkie pytania.

mgr inż. *Kinga Krent*

Specjalista ds. prawa żywnościowego